

Oświadczenie złożone przez senatora Henryka Górskiego na 37. posiedzeniu Senatu w dniu 12 lipca 2013 r.

Oświadczenie na okoliczność śmierci Janusza Rożka.

Z wielkim żalem i smutkiem przyjąłem wiadomość o śmierci Janusza Rożka, współzałożyciela rolniczej Solidarności i wieloletniego członka Rady Krajowej NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, posła na Sejm, odznaczonego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego.

Janusz Rożek urodził się 18 grudnia 1921 r. w Lublinie, był żołnierzem Batalionów Chłopskich, następnie Oddziału Lotnego Inspektoratu Armii Krajowej Lublin. W 1944 r. był ranny w bitwie pod Marysinem koło Lublina. W 1945 r. został wcielony do Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w 1946 r. zdemobilizowany.

Osiadł we wsi Kolonia Górne koło Milejowa i zajął się uprawą ziemi. Słuchał Radia Wolna Europa. Z niego dowiedział się o powstaniu KOR, usłyszał, że w Lublinie działają ojciec Ludwik Wiśniewski oraz student Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Marian Piłka, związani z Ruchem Obrony Praw Człowieka i Obywatela. W 1977 r. uczestniczył w ROPCiO. Kolportował niezależne wydawnictwa, między innymi „Opinie” i „Gospodarz”. Uczestniczył w spotkaniach działaczy opozycji w Lublinie. Współorganizował w okolicznych miejscowościach otwarte spotkania, na których mówił o braku wolności i demokracji, przewrotności polityki rolnej PRL, oszukiwaniu i dyskryminowaniu rolników oraz o tym, że planowana rolnicza ustawa emerytalna jest kolejną próbą zniszczenia rolnictwa indywidualnego. Zbierał podpisy pod petycją do władz, w której lubelscy rolnicy domagali się transmisji mszy świętej w radiu i telewizji. Mimo prób zastraszenia przez Służbę Bezpieczeństwa, nie przerwał działalności.

Wiosną 1978 r. lubelscy rolnicy pod przewodnictwem Rożka podjęli decyzję o niepłaceniu składek emerytalnych oraz o solidarnej sąsiedzkiej obronie przed poborcami podatkowymi. Najbardziej zaangażowanych w protest zaczęto wzywać na przesłuchania, wielu aresztowano.

30 lipca 1978 r. Janusz Rożek stanął na czele pierwszego w kraju, powołanego w lesie koło Ostrówka podczas wiecu z udziałem około dwustu rolników, Tymczasowego Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Lubelskiej, który został upoważniony do reprezentowania rolników w negocjacjach z władzami. Władze zareagowały wzmożeniem represji wobec członków komitetu i popierających go rolników. Rożek był wielokrotnie zatrzymywany, a jego dom poddawano rewizjom.

Współpracował z czasopismami „Rolnik Niezależny” i „Placówka” oraz z Ośrodkiem Myśli Ludowej. Był sygnatariuszem „Memoriału obywatelskiego w sprawie zmian w prawie wyborczym” przygotowanego przez Komitet Porozumienia na rzecz Samostanowienia Narodu.

W 1980 r. przed wyborami do Sejmu PRL organizował w województwach lubelskim, chełmskim i zamojskim akcję ulotkową wzywającą do bojkotu wyborów. 21 września 1980 r. został wiceprzewodniczącym Komitetu Założycielskiego NSZZ Rolników „Solidarność Wiejska”, organizował struktury związku na Lubelszczyźnie, kierując Wojewódzkim Komitetem Założycielskim. Na zjeździe zjednoczeniowym rolniczej Solidarności w Poznaniu w marcu 1981 r. wszedł do Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu Założycielskiego NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”. 13 grudnia 1981 r. został internowany i osadzony we Włodawie, a następnie w DarłóWKu. W 1982 r. został skazany na trzy lata więzienia za napisanie do żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego odezwy wzywającej ich do niewykonywania rozkazów dowódców. Zwolniony z więzienia został w sierpniu 1983 r. na mocy amnestii. Ponownie podjął działalność w podziemnych strukturach rolniczej Solidarności, w Duszpasterstwie Rolników. Był współorganizatorem obchodów rocznic związanych z historią ruchu ludowego i Batalionów Chłopskich. W 1984 r. był inicjatorem upamiętnienia bitwy pod Wytycznem. 23 listopada 1986 r. został członkiem Konwentu Seniorów Ruchu Ludowego, który wyłonił Tymczasową Radę Krajową Rolników „Solidarność”. Następnie był przewodniczącym rady w Lublinie. Od 1987 r. był członkiem prezydium, przewodniczącym Rady Regionalnej Solidarności Rolników Indywidualnych Regionu Środkowo-Wschodniego. Podczas obchodów rocznicy strajków chłopskich w Rzeszowie w lutym 1988 r. zorganizował demonstrację przeciw ustawie emerytalnej. Od 12 lutego 1989 r. był członkiem Prezydium Tymczasowego Komitetu Wykonawczego Polskiego Stronnictwa Ludowego. W 1990 r. został wiceprezesem Naczelnego Komitetu Wykonawczego PSL Mikołajczykowskiego. W wyborach kontrakto-

wych 4 czerwca 1989 r. został posłem z ramienia Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. Był członkiem sejmowej Komisji Polityki Społecznej.

Janusz Rożek był rozpracowywany od 21 listopada 1977 r. do 3 sierpnia 1989 r. przez Wydział III/III A Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Lublinie/RUSW w Łącznej w ramach SOR kryptonim „Rolnik”.

27 listopada 2008 r. z okazji jubileuszu trzydziestej rocznicy powstania niezależnego ruchu chłopskiego na ziemi lubelskiej Janusz Rożek został odznaczony przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej, za działalność na rzecz przemian demokratycznych w kraju oraz rozwoju rolniczego ruchu solidarnościowego.

Świętej pamięci Janusz Rożek pozostanie w naszej pamięci jako ten, który miał ogromny udział w przemianach demokratycznych w kraju, a szczególnie na polskiej wsi. Niech spoczywa w pokoju.

Henryk Górski